

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI
GIMNAZJUM NR 3
Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI
W CIESZYNIE

(znowelizowany, przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej
nr 7/10/11 z dnia 27.09.2010 r.)

PREAMBUŁA:

Szkolny Program Profilaktyki, zgodnie z nową podstawą programową oraz Ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. z późniejszymi zmianami, jest jednym z podstawowych dokumentów obowiązujących w Gimnazjum nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Cieszynie. Obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli, realizowane przez szkołę. Szkolny Program Profilaktyki jest spójny ze Szkolnym Programem Wychowania, Szkolnym Zestawem Programów Nauczania oraz treściami zawartymi w statucie szkoły.

WSTĘP:

Środowisko lokalne, w którym znajduje się nasze gimnazjum, cechuje się własną specyfiką. Szkoła działa w bardzo zróżnicowanym środowisku. Nasza młodzież to wielu zdolnych, utalentowanych młodych ludzi, osiągających wysokie wyniki w różnego rodzaju konkursach przedmiotowych, artystycznych i zawodach sportowych. Niestety sporo spośród naszych uczniów wychowuje się w rodzinach niepełnych, dysfunkcyjnych, korzystających z pomocy społecznej i mieszkań socjalnych. Nasi uczniowie to również wychowankowie Domu Dziecka w Cieszynie, dzieci z rodzin zastępczych, uczniowie objęci nadzorem kuratora. Wielu z nich sprawia problemy wychowawcze lub ma poważne kłopoty z nauką, wynikające z zaniedbań wychowawczych i dydaktycznych bądź mniejszych możliwości intelektualnych. Nasza praca wychowawcza i profilaktyczna jest zatem bardzo ważna. Aby efekty naszych działań były skuteczne, co roku diagnozujemy klimat społeczny szkoły, a także staramy się identyfikować czynniki ryzyka oraz aktualnie występujące w naszej placówce problemy (karty informacji o klasie, badania ankietowe przeprowadzane wśród uczniów i rodziców, miesięczne raporty dotyczące realizacji obowiązku szkolnego).

CEL OGÓLNY :

Profilaktyka to proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom. To kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania i deficyty dojrzałości. Obejmuje równoległe trzy nurty działania, czyli wspomaganie młodego człowieka w radzeniu sobie z trudnościami i zagrożeniami, ograniczanie czynników ryzyka oraz wzmocnienie czynników chroniących. Profilaktyka jest zatem istotnym elementem wychowania. Naszym celem jest ukierunkowanie ucznia w jego dążeniach, pomoc w zbudowaniu właściwej hierarchii wartości, nauka umiejętnego realizowania

własnych potrzeb z poszanowaniem drugiego człowieka oraz promocja zdrowego stylu życia.

ZADANIA :

1. Diagnoza potrzeb środowiska uczniów, rodziców i nauczycieli oraz rzeczywistych problemów występujących w społeczności lokalnej.
2. Indywidualna pomoc oraz wsparcie w sytuacjach trudnych dla uczniów i rodziców.
3. Zachęcanie i motywowanie do podejmowania zdrowego i bezpiecznego stylu życia.
4. Wskazywanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych bez konieczności korzystania ze środków psychoaktywnych.
5. Wskazywanie zachowań szkodliwych i nieakceptowanych społecznie.
6. Wspomaganie nauczyciela w odpowiedzialnej pracy wychowawczej.

CELE SZCZEGÓŁOWE :

Działania w ramach Szkolnego Programu Profilaktyki obejmują cztery sfery :

1. **Działania psychoedukacyjne** – przeznaczone dla wszystkich uczniów gimnazjum. Ich celem jest zapoznanie młodzieży z niebezpieczeństwem jakie stanowią środki psychoaktywne oraz wskazanie problemu przemocy. Powyższe działania realizowane będą podczas lekcji wychowawczych, a także poprzez atrakcyjne formy przekazu np. przedstawienia teatralne, filmy, spotkania z ludźmi profesjonalnie zajmującymi się uzależnieniami, imprezy o charakterze profilaktycznym.
2. **Działania ukierunkowujące dojrzewanie struktury „Ja”**- o skuteczności działań profilaktycznych decyduje budowanie dojrzałej osobowości ucznia. Wiąże się to z ukierunkowaniem go w jego dążeniach, pomocą w zbudowaniu właściwej hierarchii wartości, nauką realizacji własnych potrzeb z poszanowaniem drugiego człowieka. Działania dotyczące tej sfery realizowane będą podczas lekcji wychowawczych, rozmów indywidualnych z uczniem.
3. **Wspomaganie wychowania w rodzinie** – trudny okres dojrzewania i związane z tym problemy wychowawcze, zwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych, w tym niezaradnych wychowawczo wymaga ze strony

szkoły pomocy, wsparcia. Działania te realizowane będą poprzez indywidualny kontakt z rodzicami, opiekunami prawnymi.

4. **Działania wspierające pracę nauczyciela** – coraz bardziej widoczny kryzys wartości wśród młodzieży, brak ideałów, autorytetów oraz szerzący się problem narkomanii, alkoholizmu, przemocy stawia przed nauczycielami wiele zadań. Aby nauczyciel mógł oddziaływać na ucznia, wspierać go i wskazywać mu właściwą drogę, sam musi znać efektywne sposoby postępowania oraz sposoby uzyskania zmiany w zachowaniach uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

SPOSÓB REALIZACJI :

I. DZIAŁANIA PSYCHOEDUKACYJNE :

ZADANIA
1. Zajęcia adaptacyjno- integracyjne dla uczniów klas I (integracja zespołów klasowych) .
2. Organizacja tzw. Otrzęsin dla klas pierwszych (zapobieganie występowaniu przemocy uczniów klas starszych wobec pierwszoklasistów).
3. Realizowanie, niezależnie od obowiązującego programu nauczania, samodzielnych programów profilaktycznych, skoncentrowanych na specyficznych celach i zadaniach .
4. Tydzień profilaktyki – impreza dla całej społeczności szkolnej.
5. Współorganizowanie i uczestniczenie w miejskich imprezach o charakterze profilaktycznym w ramach działania programu „Bezpieczne miasto – Cieszyn”, „Szkoła wczesnej profilaktyki”.
6. Działania z zakresu problematyki uzależnień : narkomania, dopalacze, alkoholizm, nikotynizm oraz zjawiska przemocy i agresji – pogadanki, przedstawienia teatralne, filmy edukacyjne.

II. DZIAŁANIA UKIERUNKOWUJĄCE DOJRZEWANIE STRUKTURY „JA”

ZADANIA
1. Kształtowanie pozytywnej samooceny u młodzieży. <ul style="list-style-type: none">- udział w konkursach i olimpiadach, upublicznianie wiadomości na temat sukcesów uczniów;- udział w szkolnych i międzyszkolnych konkursach literackich, fotograficznych, plastycznych, muzycznych;- zachęcanie do zdrowej rywalizacji:<ul style="list-style-type: none">• stypendia naukowe i sportowe, promowanie uczniów osiągających dobre wyniki w nauce (złota i srebrna tarcza z wygrawerowanym napisem G3 wręczana uroczyście na zakończenie roku szkolnego)• wyróżnianie uczniów odznaczających się wysoką kulturą osobistą, chęcią pomocy innym, działalnością na rzecz klasy i szkoły (nagrody książkowe, dyplomy)• pochwały publiczne, docenianie uczniów, którzy starają się poprawić swoje zachowanie

2. Rozwijanie u uczniów zdolności współodczuwania (empatii) oraz uwrażliwianie ich na potrzeby, uczucia innych ludzi. Udział w akcjach charytatywnych, spotkania z pensjonariuszami domów pomocy społecznej, integracja z osobami niepełnosprawnymi (klasy integracyjne, współorganizowanie imprez dla dzieci ze Specjalnego Ośrodka Wychowawczego w Cieszynie), organizowanie koleżeńskiej pomocy np. w nauce.
3. Przekazywanie wartości takich jak -CZŁOWIEK, Jego zdrowie, godność-pogadanki na lekcjach wychowawczych, dyskusje klasowe, debaty szkolne.
4. Przekazywanie norm moralnych – prawo człowieka do wolności, poczucia bezpieczeństwa, dyskusje na temat tolerancji, rasizmu, terroryzmu, przemocy.
5. Nauka odmawiania – asertywność w sytuacjach konfliktu i nacisku, (symulacje, dramy).

III. DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE WYCHOWANIE W RODZINIE

ZADANIA
1. Wspieranie rodziców w trudnościach wychowawczych- zaburzonych relacjach z dziećmi, komunikowaniu się - rozmowy indywidualne .
2. Udzielanie pomocy w ramach poradnictwa „ Szkoła dla Rodziców” – konsultacje, porady specjalistyczne (pedagog, psycholog szkolny, logopeda, nauczyciele specjaliści).
3.Organizowanie dyżurów nauczycielskich oraz zebrań klasowych z udziałem rodziców, uczniów i wychowawcy (wg potrzeb).
4. Wspólne ustalanie z Rodzicami środków zaradczych dla danego ucznia np. dzienniczki obecności, stałe kontakty telefoniczne, wspólna analiza zachowania , skierowanie do poradni psychologiczno-pedagogicznej.

IV. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE PRACĘ NAUCZYCIELA

ZADANIA
1. Organizowanie warsztatów, szkoleń i prelekcji doskonalących wychowawczą i profilaktyczną pracę nauczycieli.
2. Konsultacje w sprawach uczniów.
3. Działania w ramach Zespołu Wychowawczego oraz Zespołu ds. Integracji.
4.Wzajemna wymiana doświadczeń na Konferencjach Rady Pedagogicznej - referaty, dyskusja.

5. Współpraca z pracownikami Domu Dziecka w Cieszynie, kuratorami ds. nieletnich, Komendą Powiatową Policji w Cieszynie, pracownikami ośrodków pomocy społecznej.
6. Możliwość korzystania ze stale wzbogacanego zbioru publikacji, pomocy dydaktycznych, książek, płyt DVD poświęconych profilaktyce, promocji zdrowia oraz problemom dorastania i dojrzewania młodzieży.
7. Monitoring wizyjny na terenie szkoły, wspomagający kontrolę zachowania uczniów i eliminowania niepożądanych zachowań wychowanków.

PROCEDURY DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH W SZKOLE:

Podstawa prawna:

1. Rozp. MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /z późn. zm./.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.
3. Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowania Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży z dnia 13 stycznia 2004r.

I. Procedury postępowania w przypadku, gdy uczeń przejawia zachowania świadczące o demoralizacji (np. palenie papierosów, spożywanie alkoholu i innych środków odurzających, wagary):

- Przekazanie informacji wychowawcy klasy oraz poinformowanie o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
- Wezwanie przez wychowawcę do szkoły rodziców (opiekunów prawnych), przeprowadzenie rozmowy z uczniem w ich obecności. Uczeń zostaje zobowiązany do zaniechania negatywnego postępowania, a rodzice do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
- W toku interwencji profilaktycznej szkoła może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki lub psychologa-terapeuty.
- W przypadku, gdy rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się na wezwanie, a do szkoły nadal napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, szkoła pisemnie zawiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
- Podobnie, jeśli szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy z uczniem, rodzicami, spotkania z

pedagogiem, psychologiem, dyrektorem szkoły, upomnienia itp.) i nie przyniosą one oczekiwanych rezultatów, szkoła powiadamia sąd rodzinny lub policję – dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

II. Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że w szkole znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków:

- Powiadomienie o swoich przypuszczeniach wychowawcę, dyrektora lub pedagoga szkolnego.
- Odizolowanie ucznia od reszty klasy (ze względów bezpieczeństwa nie pozostawiamy go samego).
- Poinformowanie rodziców (opiekunów prawnych) ucznia, którzy zobowiązani są do natychmiastowego odebrania ucznia ze szkoły; jeśli nie jest to możliwe, uczeń powinien zostać przewieziony do placówki służby zdrowia lub przekazany do dyspozycji policji.
- W przypadku zagrożenia zdrowia ucznia szkoła zapewnia mu opiekę medyczną (np. wezwanie pogotowia, lekarza, pielęgniarki szkolnej).
- Jeśli sytuacja, w której uczeń znajduje się pod wpływem używek, powtarza się, szkoła powiadamia pisemnie o powyższym fakcie sąd rodzinny lub/i policję.
- Opracowanie przez Szkolny Zespół Wychowawczy w porozumieniu z rodzicami (opiekunami prawnymi) form pracy terapeutycznej z uczniem (w szkole i w oparciu o instytucje wspierające).

III. Procedury postępowania, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie rzecz niedozwoloną (narkotyki, rzecz pochodzącą z kradzieży):

- Nauczyciel w obecności innego pracownika szkoły ma prawo zażądać przekazania danej rzeczy, pokazania zawartości torby lub kieszeni ucznia. **Nauczyciel nie może samodzielnie przeszukać teczek lub odzieży ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji !**
- O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły.
- Wychowawca lub osoba wyznaczona przez dyrektora informuje rodziców (opiekunów prawnych), wzywając ich do natychmiastowego stawiennictwa.
- W przypadku, gdy uczeń, odmawia przekazania niedozwolonej rzeczy, dyrektor szkoły wzywa policję.
- Jeśli uczeń dobrowolnie wyda posiadaną niedozwoloną rzecz, szkoła po odpowiednim zabezpieczeniu, niezwłocznie przekazuje ją policji. Ustala jednocześnie, skąd uczeń ją ma.

!!! Konieczne jest właściwe udokumentowanie zdarzeń objętych procedurami w postaci notatki służbowej, wpisu do dziennika klasowego. Sporządzamy możliwie dokładną notatkę zawierającą własne spostrzeżenia, ustalenia, podjęte kroki postępowania oraz informacje dotyczące dalszej pracy wychowawczej.

W każdym przypadku podejrzenia o popełnienie czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat – należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny. W przypadku podejrzenia o popełnienie przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia- należy powiadomić policję lub prokuratora.

EWALUACJA :

Sprawozdanie końcoworoczne, zawierające wnioski z realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki i nowe propozycje działań.